

Sygn. akt I C 1196/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Aleksandra Konkel

Protokolant : Judyta Pukownik

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej w G.**

przeciwko **M. G. (1), E. G.**

o zapłatę

utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 18 września 2013 r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie (...)

IC 1196/15

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w G. wniósł pozew w postępowaniu nakazowym o zapłatę przez pozwanych M. G. (1) i E. G. solidarnie na rzecz powoda kwoty 7.673,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 września 2010 r. do dnia zapłaty, a także o zapłatę przez pozwaną E. G. kwoty 7.671,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 września 2010 r. do dnia zapłaty, in solidum z M. G. (1), w stosunku do którego Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wydał nakaz zapłaty z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie o sygn. akt IV(...) Powód wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych kosztów zastępstwa procesowego i kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu podano, iż pozwany M. G. (1) dnia 17 listopada 2006 r. wystawił weksel własny poręczony przez pozwaną E. G., w którym płatność kwoty dochodzonej pozwem wyznaczono na dzień 21 września 2010 r. Powód podał, iż pomimo wezwań pozwani do dnia sporządzania pozwu nie wykupili w/w weksla.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 18 września 2013 roku, w sprawie o sygn. akt I (...), Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku uwzględnił żądanie pozwu.

Pozwani wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty domagając się jego uchylecia i oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów procesu. Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia – zarówno roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego (umowy leasingu), jak i roszczenia wynikającego z samego weksla. Pozwani zarzucili także, iż weksel nie został im przedstawiony do zapłaty ani nie poinformowano ich o możliwości zapoznania się z jego treścią, natomiast powód nie wykazał, by umowa leasingu została wypowiedziana. Pozwani wskazali także na fakt, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową oraz na nieważność poręczenia wekslowego z uwagi na niewskazanie maksymalnej kwoty zabezpieczenia. Podnieśli także, że wierzytelność, którą zabezpiecza

weksel jest sporna, bowiem sprzedaż samochodu będącego przedmiotem leasingu nastąpiła z pokrzywdzeniem korzystającego (M. G. (1)).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 listopada 2006 roku pomiędzy powodem (...) S.A. w G. jako finansującym, a pozwanym M. G. (1) prowadzącym działalność gospodarczą jako Firma Handlowa (...) jako korzystającym, została zawarta umowa leasingu nr (...), zmieniona Aneksem nr (...) z tej samej daty. Przedmiotem leasingu był pojazd: samochód osobowy O. (...) o nr nadwozia (...). Czas trwania umowy leasingu określono od 17 listopada 2006 roku do dnia 21 listopada 2009 roku. Czynsz za przedmiot leasingu podzielono na 36 rat. W skład określonych umową opłat leasingowych wchodziła opłata wstępna w kwocie 4.475 zł netto oraz opłaty leasingowe, płatne w wysokości 1.595 zł netto, w terminach wskazanych w załączniku nr 1 do umowy. Zgodnie z § 3 ust. 4 umowy, wartość opłat leasingowych mogła ulec podwyższeniu w przypadku, gdy podwyższeniu ulegnie stopa redyskonta weksli ogłaszana przez NBP. Zgodnie z tym zapisem wysokość rat leasingowych zmieniała się kilkakrotnie – dn. 27 września 2007 r. na 1.608,07 zł netto, dnia 21 grudnia 2007 r. na 1.611,77 zł netto (ostatnia rata 1.611,90 zł), dnia 29 lutego 2008 r. na 1.618,64 zł netto (ostatnia rata 1.618,66 zł).

Integralną częścią umowy leasingu, zgodnie z § 4 ust. 3 umowy leasingowej, były Ogólne Warunki Umowy (...). Pozwany oświadczył, iż zapoznał się z w/w ogólnymi warunkami umowy.

Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy leasingowej zabezpieczenie wszelkich roszczeń finansującego wynikających z przedmiotowej umowy stanowił weksel własny in blanco z wystawienia korzystającego.

/ **dowód** : umowa leasingowa nr (...) wraz z harmonogramem płatności, aneksem i OWU; k.116-123; pisma powoda z dn. 27.09.2007 r., 21.12.2007 r. i 29.02.2008 r. o podwyższeniu rat i nowymi harmonogramami spłaty – k. 124-129/

Wraz z umową leasingową, jako zabezpieczenie mogących powstać na tle powyższej umowy roszczeń leasingodawcy, M. G. (1) wystawił gwarancyjny weksel in blanco, który podpisała również - jako poręczyciel - pozwana E. G. M. G. (1) i E. G. składając podpis pod deklaracją wekslową oświadczyli, że posiadacz weksla może go wypełnić w każdym czasie na sumę równą wierzytelności przysługującej (...) S.A. w G. od korzystającego (M. G. (1)) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przez korzystającego umowy leasingu nr (...) z dnia 17 listopada 2006 roku, łącznie z odsetkami, prowizją i innymi kosztami, nadto upoważnił posiadacza weksla do wpisania daty i miejsca płatności weksla według jego uznania, z obowiązkiem zawiadomienia o tym fakcie korzystającego i poręczyciela listem poleconym nadanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności.

/ **dowód** : weksel – (zabezpieczony), kopia, k. 2-2v; deklaracja wekslowa k. 10/

Z uwagi na kłopoty finansowe, M. G. (1) zaprzestał spłacania rat leasingowych, w związku z czym powód, pismem z dnia 14 marca 2008 r. wypowiedział mu przedmiotową umowę. Wypowiedzenie zostało odebrane przez E. G. w dniu 19 marca 2008 r.

/ **dowód** : przesłuchanie pozwanego M. G. – k.184 (protokół elektroniczny), wypowiedzenie umowy wraz z zpo, k. 133-134/

Prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, wydanym w dniu 10 lipca 2008r. sprawie o sygn. akt (...) nakazano M. G. (1) zapłacić na rzecz powoda kwotę 7.671,44 zł z tytułu nieuiszczonych rat leasingowych objętych fakturami o numerach: (...).

/ **dowód** : nakaz zapłaty, k.11; kopie dokumentów z akt sprawy (...): pozwu, k.194-197; faktur, k.208-214/

Pismem z dnia 6 sierpnia 2010r. powód poinformował pozwanego M. G. (1) o kwocie wynikającej z rozliczenia umowy leasingu (7.673,75 zł) wzywając do jej zapłaty.

/dowód: rozliczenie umowy leasingu wraz z dowodem nadania, k.13-16/

Pismami nadanymi dnia 10 września 2010 roku powód (...) S.A. w G. wezwał pozwanych do wykupienia w terminie do 21 września 2010 roku weksła za sumę 15.345,19 zł, wskazując pozwany, iż suma wekslowa stanowi ich zadłużenie w związku z umową leasingu nr (...) z dnia 17 listopada 2006 r. Pismo zostało przez pozwanych odebrane nie później niż dnia 20 września 2010 r.

/ **dowód** : wezwania do wykupienia weksła wraz z dowodem nadania – k. 7 - 9, pismo pełnomocnika pozwanych wraz z pełnomocnictwem – k.136-138 /

Kwota, na jaką opiewa weksel, wynika z niewykonania lub niewłaściwego wykonania zobowiązań przez pozwanego w postaci braku uiszczenia wymagalnych opłat leasingowych wynikających z:

- faktury VAT nr (...) – 295,86 zł jako refaktura kosztów ubezpieczenia pojazdu w (...) S.A.
- faktury VAT nr (...) – 1.961,84 zł – rata leasingowa,
- faktury VAT nr (...) – 1.966,36 zł – rata leasingowa,
- faktury VAT nr (...) – 1.966,36 zł – rata leasingowa,
- faktury VAT nr (...) – 1.679,94 zł – refaktura kosztów windykacyjnych
- faktury VAT nr (...) – 1.974,74 zł rata leasingowa

przy czym należności te były objęte pozwem o zapłatę skierowanym przeciwko M. G. (1) w sprawie (...) w której zapadł prawomocny nakaz zapłaty. Część owej należności w wysokości 7.671,44 zł została objęta wekslem.

Pozostała, wynikająca z weksła należność w kwocie 7.673,75 zł, stanowi różnicę pomiędzy sumą niezapłaconych, zdyskontowanych rat i ceny wykupu (31.173,75 zł) i ceną sprzedaży pojazdu netto (25.700 zł).

/dowód: rozliczenie umowy leasingu, k.13-16; kopie dokumentów z akt sprawy (...) tj: pozwu, umowy ubezpieczenia, faktur, zlecenia odbioru należności, raportu z interwencji, przesądowego wezwania do zapłaty wraz z dowodem nadania – k.194-219/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty i kopie dokumentów, które nie były kwestionowane co do swej treści przez żadną ze stron, a także na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy (...).

Sąd przeprowadził także dowód z przesłuchania stron, ograniczając go do zeznań pozwanych, jednakże zeznania te nie wniosły w zasadzie nic do sprawy, dlatego Sąd oparł się na nich jedynie w minimalnym zakresie, niesprzecznym z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Jakkolwiek w swych zeznaniach strona pozwana kwestionowała doręczenie szeregu dokumentów związanych z łączącą strony umową leasingu (zmiany kwot rat leasingowych, wypowiedzenie umowy, wezwanie do wykupu weksła) twierdzenia te Sąd zweryfikował na podstawie dowodów z dokumentów dochodząc do przekonania, że w tym zakresie zeznania nie są wiarygodne.

Wskazać należy, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksła gwarancyjnego, spór z płaszczyzny stosunku wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeśli okaże

się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (wyrok SN z 14.03.1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124; uchwała SN z 24.04.1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72).

Ponadto każda ze stron z mocy art. 6 kc i 232 kpc powinna wykazać okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Powód powinien więc wskazać na gruncie niniejszego postępowania w jaki sposób wypełnił weksel (co składa się na kwotę, na którą opiewa weksel), natomiast pozwany powinien wykazać, iż roszczenie powoda ze stosunku podstawowego w całości albo w części nie istnieje (por. uzasadnienie uchwały SN z 24.04.1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72; wyrok SA w Poznaniu z 02.03.2005 r., I ACa 1413/04).

Wskazać należy, iż w świetle §9 w zw. z §4 ust. 7 OWUL umowa leasingu zostaje rozwiązana poprzez wypowiedzenie w trybie natychmiastowym dokonany przez finansującego w skutek dopuszczenia się przez korzystającego zwłoki z zapłatą chociażby jednej opłaty leasingowej, serwisowej lub jakichkolwiek innych należności przewidzianych w umowie i nie dokonania ich zapłaty w terminie wyznaczonym przez finansującego na piśmie, nie krótszym niż siedmiodniowym. Odnośnie uprawnienia powoda do żądania zapłaty od pozwanego rat, których termin zapłaty określony w harmonogramie przypadł na czas po rozwiązaniu umowy, to wynika ono wprost z art. 709¹⁵ § 1 k.c. w zw. z §9 ust. 3 OWUL. Tak przepis ustawy, jak również stanowiący właściwie jego powtórzenie zapis OWUL, które były przecież integralną częścią umowy stron, zobowiązywały korzystającego do uiszczania raty leasingowych w terminach umówionych.

Zważyć należy, iż strona pozwana nie kwestionowała, co do zasady, istnienia zadłużenia wobec powodowej spółki spowodowanego brakiem płatności rat leasingowych, natomiast przeciwko żądaniu zapłaty przeciwstawił wskazane wyżej zarzuty.

Odniesienie się do tychże zarzutów należało rozpocząć od oceny zasadności zarzutu przedawnienia, jako najdalej idącego. Zgodnie z art. 70 Ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. nr 37, poz. 282), roszczenie z weksla własnego przeciwko wystawcy oraz poręczycielowi przedawnia się z upływem lat trzech, także wtedy, gdy weksel jako niezupełny został wręczony dla zabezpieczenia określonego roszczenia. Biorąc pod uwagę, iż termin płatności weksla w niniejszej sprawie to 21 września 2010 r., a pozew został złożony w dniu 7 czerwca 2013 r. (data stempla pocztowego), nie ulega wątpliwości, że do przedawnienia roszczenia z samego weksla nie doszło.

Kwestia natomiast przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w odniesieniu do weksli in blanco wiąże się z upoważnieniem do wypełnienia weksla. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 181/10 czytamy, że podzielić należy stanowisko wyrażone w wyrokach z dnia 19 listopada 2004 r. V CK 228/04 (OSP 2005/11/130), z dnia 24 listopada 2005 r. IV CK 236/05, z dnia 15 lutego 2006 r. IV CSK 15/05, z dnia 14 lipca 2006 r. II CSK 75/06 i z dnia 14 lutego 2008 r. II CSK 522/07, że w świetle art. 10 PrWeksl weksel in blanco może być wypełniony jedynie zgodnie z upoważnieniem osoby na nim podpisanej, a wykładnia tego upoważnienia (deklaracji wekslowej) odbywa się na zasadach ogólnych art. 65 kc, które, ze względu na ścisłą więź istniejącą pomiędzy zobowiązaniem wekslowym, a zobowiązaniem zabezpieczonym wekslem in blanco, prowadzą do wniosku, iż treścią upoważnienia objęte jest jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Wypełnienie weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jest zatem wypełnieniem weksla niezgodnie z deklaracją wekslową i osoba podpisana na wekslu może podnieść taki zarzut w ramach zarzutów przewidzianych w art. 10 PrWeksl wskazując, że z tego względu jej zobowiązanie wekslowe nie powstało.

Okres przedawnienia zobowiązań z umowy leasingu, zgodnie z treścią art. 118 kc wynosi 3 lata. Zgodnie bowiem z tym przepisem, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Przedmiotowe roszczenia są zarówno roszczeniami związanymi z prowadzoną działalnością gospodarczą, jak i roszczeniami o świadczenia okresowe. Na objęte pozwem roszczenie powoda składają się kwoty: 7.673,75 zł wynikająca z rozliczenia umowy leasingu, dokonanego pismem z dnia 6 sierpnia 2010 r. (data nadania: 10 sierpnia 2010 r.) oraz – w stosunku do pozwanej E. G. – 7.671,44 zł, jako część należności zasądzonej od M. G. (1) prawomocnym nakazem zapłaty

Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt (...) a która wynika z faktur o numerach: (...). Data wymagalności najwcześniej wymagalnej spośród tych faktur to dzień 20 grudnia 2007 r. Tym samym, okres przedawnienia wszystkich roszczeń objętych pozwem przypadła już po dacie wypełnienia weksła, które nastąpiło najpóźniej w dniu 10 września 2010r., zważywszy, że pismem z tej daty powód wzywał dłużników do wykupienia weksła. Skoro zaś nie były przedawnione należności główne, nie było też przedawnione roszczenie o zapłatę odsetek od wskazanych kwot.

Zgodnie z treścią art. 709¹ kc, w razie wypowiedzenia umowy finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści uzyskane przez finansującego na skutek zapłaty rat przed terminem i rozwiązania umowy. Zważywszy, że wypowiedzenie umowy, stawiające w stan wymagalności przewidziane umowa płatności na rzecz wierzyciela, zostało dokonane w dniu 14 marca 2008r. i doręczone leasingobiorcy do rąk żony tegoż w dniu 19 marca 2008r., zaś weksel – jak wskazano powyżej – wypełniony został najpóźniej w dacie 10 września 2010r., nie można uznać, że doszło do przedawnienia roszczenia powoda wynikającego ze stosunku podstawowego.

Niezasadne są także zarzuty pozwanych dotyczące braku przedstawienia weksła do zapłaty i nieudowodnienia przez powoda wypowiedzenia umowy leasingu. W aktach sprawy znajduje się zarówno pismo zawierające wypowiedzenie umowy, wraz z potwierdzeniem odbioru (odbiorcą poświadczyla pozwana E. G.), jak i pisma wzywające pozwanych do wykupienia weksła wraz z dowodem nadania. O tym, że wezwanie do wykupienia weksła zostało pozwany doręczone, świadczy pismo pełnomocnika pozwanych, datowane na dzień 20 września 2010 r., a odnoszące się do przedmiotowego wezwania. Niezależnie od powyższego należy wskazać, iż nieprzedstawienie weksła wystawcy nie zwalnia dłużnika z obowiązku zapłaty sumy wekslowej, lecz rodzi tylko taki skutek, że wierzyciel nie ma uprawnienia dochodzenia odsetek za okres do daty okazania (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20. 09. 2002 r., I ACa 165/02 oraz wyrok Sąd Najwyższego z dnia 06. 06. 2002 r., I CKN 738/00). Poza tym Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30.06.2010 r. (V CSK 461/09) wskazał, że przedstawienie weksła do zapłaty w drodze sądowej czyni zadość przepisom prawa wekslowego w tym zakresie.

Odnośnie natomiast zarzutu nieważności poręczenia wobec niewskazania maksymalnej sumy zabezpieczenia należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego (orzeczenie SN z dnia 17 grudnia 1962 r., 2 CR 1111/61, MoP 1993/3/23 oraz z dnia 11 V 1994 r., II CR 536/93 niepubl.) poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego i stosuje się do niego wyłącznie przepisy prawa wekslowego. Przepisy Kodeksu cywilnego o poręczeniu nie mają zastosowania do poręczenia wekslowego nawet w drodze analogii. Odrębność ta podyktowana jest wzmożoną ochroną wierzyciela wekslowego, której służą przepisy zaostrzające odpowiedzialność dłużników wekslowych w porównaniu do dłużników cywilnych. Z tych względów uznać należy, że do poręczenia wekslowego nie stosuje się przepisu art. 878 kc dotyczącego poręczenia za dług przyszły. Zważyć należy, iż instytucja awalu służy przede wszystkim ochronie interesu wierzyciela. Poręczenie może być udzielone do całej albo do części sumy wekslowej. W przypadku poręczenia do części sumy wekslowej ograniczenie to powinno wynikać z treści oświadczenia poręczyciela. Jeżeli kwota poręczenia nie została określona – jak to ma miejsce w sprawie niniejszej – poręczyciel wekslowy poręcza za całość sumy wekslowej.

Niezasadne jest także twierdzenie pozwanych, jakoby powód wypełnił weksel niezgodnie z deklaracją wekslową. Należy zauważyć, iż powód dokładnie wskazał jakie należności składają się na sumę wekslową, natomiast pozwani nie skonkretyzowali owej niezgodności oraz nie wykazali, aby taka niezgodność zaistniała.

Co do zarzutu braku zawiadomienia o zmianie wysokości opłat leasingowych – należało uznać, iż pozwany M. G. (1) musiał je otrzymać, bowiem w sprawie (...) do pozwu były dołączone faktury na kwoty uwzględniające podwyższenie opłat. Pozwany, mimo posiadania wiedzy na temat wyższych wartości opłat leasingowych, nie kwestionował nakazu zapłaty, a zatem również i przedmiotowych kwot.

Również stwierdzenie pozwanych, że sprzedaż samochodu nastąpiła z pokrzywdzeniem korzystającego należy uznać za bezpodstawne – to pozwani powinni udowodnić, że cena sprzedaży pojazdu jest zbyt niska w stosunku do

jego wartości (np. wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego) czego nie uczynili. Zasadnie także – wbrew stanowisku strony pozwanej – odliczona została kwota netto tytułem uzyskanej ceny, skoro zaległość – co do należności niezafakturowanych – również wyrażona została kwotą netto.

Z przytoczonych względów, nie znalazłszy podstaw do uchylecia nakazu zapłaty wydanego przeciwko pozwanym na podstawie weksla, na mocy art. 496 kpc Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w dniu 18 września 2013 r. w sprawie (...)

ZARZĄDZENIA

1. (...)
2. (...),
3. (...)